

Geen militaire interventie, wél civiele steun in Libië!

Den Haag, 19 september 2016

Geachte leden van de Commissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer,

WO=MEN, Dutch Gender Platform krijgt signalen dat een militaire missie wordt gepland voor Libië. Wij zetten grote vraagtekens bij de **effectiviteit** van een dergelijke missie in de huidige context en roepen Nederland en de internationale gemeenschap op om (lokale) civiele oplossingen voor vrede te steunen.

Salwa Bughaighis, de in 2014 vermoorde Libische activiste en mede-oprichtster van the Women Libyan Peace Platform streed voor civiele oplossingen voor vrede. Het KARAMA-team zet die strijd nu voort.

Een **juridische basis** voor een militaire interventie in Libië mist. Conform UNSCR 22459 kan een verzoek om militair ingrijpen alleen komen van een legitieme regering. De Government of National Accord (GNA) is dat nog niet. Zonder juridische én democratische basis voor ingrijpen, staat het draagvlak bij de lokale bevolking voor een militaire missie *op scherp*. Ook wakkert een militaire interventie de huidige **wapenwedloop** in Libië aan en **doorkruist** het de **civiele oplossingen** voor conflict waarmee lokale en regionale organisaties al zijn gestart. Ten slotte veroorzaakt een militaire interventie vrijwel altijd een **nieuwe stroom vluchtelingen** en migranten. Een situatie die ook voor Europa onwenselijk is.

Wij erkennen de **noodzaak van steun** van de internationale gemeenschap aan Libië. De humanitaire situatie is nijpend. Het land is een doorvoerhaven van migranten en vluchtelingen, grote groepen mensen zitten zonder werk, door de gestagneerde olie-export liggen de begrotingen stil, er is veel onduidelijkheid over wie het land regeert en machtsvacuüms worden opgevuld door groepen als de Islamitische Staat (IS). Wij roepen daarom op tot de volgende maatregelen:

= Stop de wapenwedloop

De strijdende groepen voeren met behulp van buitenlandse machten een wapenwedloop tegen elkaar. Lokale en regionale NGO's, zoals *Karama*¹ en *the 1325 Network Libya*², benadrukken het

¹ <http://www.el-karama.org/>

² <http://1325networklibya.com/>

belang van **ontwapening** van de strijdende groepen. In een van de succesvolle campagnes van deze lokale vrouwenorganisaties zetten moeders zich in om hun zonen uit de militie te praten. Een militaire missie die kant kiest voor één van deze groepen en niet aan de ontwapening van alle strijdende partijen bijdraagt, wakkert de strijd nog meer aan.³

= Steun civiele oplossingen voor vrede

In Libië is het maatschappelijk middenveld nauw betrokken bij de vredesprocessen en wederopbouw van het land. Zij zoeken naar civiele oplossingen voor de conflicten. Met elkaar werken zij aan de opbouw van een democratische rechtsstaat, en vooral is daarbij **steun** nodig. Wij roepen Nederland en de internationale gemeenschap op bij deze civiele oplossingen voor vrede *aan te sluiten*, de lokale organisaties en gemeenschap *te versterken* en *bij te dragen aan* de opbouw van instituties en de daarbij behorende infrastructuur in het land.

Werk aan maatregelen die het **vertrouwen tussen Libiërs** versterken, maar ook tussen Libië en Europa, en werk aan een *inclusieve* samenleving. Zet in op een eenduidige en breed gedragen amnestiewetgeving en versterk de nationale dialoog. We herhalen daarbij de oproep in UNSCR 2259⁴ en in de joint NGO letter on OHCHR Report on Libya⁵ om daders verantwoordelijk te houden voor hun misdaden. Dát draagt bij *aan duurzame stabiliteit*.

= Versterk de basis

Bouwen aan een maatschappij kan alleen als de basisvoorwaarden voor levensonderhoud **stabiel** zijn. En juist de sociaal economische omstandigheden verslechteren nog steeds: gijzelingen zijn aan de orde van de dag, geweld tegen vrouwen in het bijzonder neemt toe, salarissen worden niet meer uitbetaald, de dinar keldert in prijs, wapens zijn voor iedereen toegankelijk en medische zorg is beperkt en medicijnen zijn nauwelijks voorradig. Daarnaast zijn basale voorzieningen als telefoonnetwerk, internet en gas en brandstof onvoldoende operationeel om structuur en stabiliteit te geven.

Ondersteun **veiligheid** in steden en dorpen en langs straten zodat mensen naar school, werk, markt of ziekenhuizen kunnen. Ondersteun **good governance**. En organiseer goede en veilige **opvang** van de duizenden *internally displaced persons* en vluchtelingen in Libië. En ondersteun de vele gemarginaliseerde bevolkingsgroepen die al dan niet legaal in het land verblijven.

³ Dat dit een groot probleem is, toonde ook de The Guardian aan: voor ruim een miljard euro is er de afgelopen periode aan wapens via Oost-Europa verhandeld naar de Golfstaten, met Turkije en Jordanië als belangrijkste doorvoerhavens. Een groot deel van deze wapens kwam bij Libië terecht. Ook kun je voor slechts 100 euro overal in het land pistolen van Turkse makelij kopen. De invloed van Turkije op onder andere Libië is groot.

⁴ https://unsmil.unmissions.org/Portals/unsmil/Documents/UNSCR_RES_2259_Eng.pdf

⁵ <https://www.hrw.org/news/2016/03/24/un-human-rights-council-joint-ngo-letter-ohchr-report-libya>

Uit rapporten van Human Rights Watch⁶ en Amnesty International⁷ blijkt de door Europa gesteunde overheid mede verantwoordelijk voor **mensenrechtenschendingen in detentiecentra** waarin ook migranten worden opgevangen. Ondersteun monitoringprocessen om het welzijn van gedetineerden te verbeteren en misdaden zoals verkrachting, martelingen en andere mensenrechtenschendingen tegen te gaan.

= **Betrek vrouwen, mannen, meisjes & jongens**

Ten slotte roepen wij de internationale gemeenschap op om, conform de richtlijnen van de Verenigde Naties en van de NAVO⁸, vanaf de planning tot en met de uitvoer kennis te vergaren en rekening te houden met de uiteenlopende **impact van conflicten en interventies op vrouwen, mannen, meisjes en jongens** in de verschillende gemeenschappen die Libië rijk is. Dit is cruciaal om serieus te kunnen anticiperen op de vrede- en veiligheidsbehoefte van de *gehele* lokale bevolking i.p.v. alleen van de uitnodigende partij.

Hajer Sharief, mede-oprichtster van the 1325 Network Libya zet zich in voor directe betrokkenheid van vrouw, mannen, meisjes en jongens bij het vredesproces in Libië

Wij roepen Nederland en de internationale gemeenschap daarom op om niet vanaf een afstand een assessment uit te voeren met de logische aanspreekpunten: Investeer nú in de organisaties die in het land aanwezig zijn en werken. Zij zijn degenen die, ondanks alles, zijn gebleven en de situatie van binnenuit kennen. Betrek *civil society* met al haar spelers, van lokale NGO's tot informele netwerken van vrouwen, mannen én jongeren bij deze missie, en sluit aan bij de processen waarmee zij al bezig zijn. Alleen zo kan een missie aan draagvlak winnen en draagt het bij aan duurzame oplossingen voor het conflict.

Met vriendelijke groet,

De Werkgroep Gender, Vrede & Veiligheid van WO=MEN, Dutch Gender Platform

⁶ <https://www.hrw.org/news/2016/07/06/eu/nato-europes-plan-endangers-foreigners-libya>

⁷ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/07/refugees-and-migrants-fleeing-sexual-violence-abuse-and-exploitation-in-libya/>

⁸ Conform ook VN-Veiligheidsraad Resolutie 1325 en UNSCR 2259

Over WO=MEN

WO=MEN | Dutch Gender Platform is het Nederlandse netwerk van vrouwenrechten-, diaspora- en ontwikkelingsorganisaties, ondernemers, militairen, academici en activisten die zich inzetten voor genderrechtvaardigheid en vrouwenrechten wereldwijd. WO=MEN is het grootste netwerk in Europa op dit gebied.

De leden van WO=MEN streven samen naar een wereld waarin genderrechtvaardigheid en –gelijkheid gewaarborgd zijn. We willen een wereld waar mensen elkaar respecteren, mensenrechten hoog in het vaandel staan en waar hulpmiddelen voor iedereen bereikbaar zijn.

Voor deze visie is een sterke wereldwijde genderrechtvaardigheidsbeweging nodig, die als advocaat en als waakhond optreedt. Van lokaal tot de Verenigde Naties. Samen staan we sterk. Daarom is er WO=MEN. Zie voor meer informatie: www.wo-men.nl.